

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSÁNAK HIVATALA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE
NAIH nyilvántartási szám: 40689

Az alapvető jogok biztosának és a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét
ellátó helyettesének

KÖZÖS JELENTÉSE

az AJB-663/2018. számú ügyben

Előadó: dr. Somosi György

Érintett szerv: Budapest Főváros XVII. Kerület Rákosmente
Önkormányzata

2018.

**Az alapvető jogok biztosának
és a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó helyettesének
Közös jelentése
az AJB-663/2018. számú ügyben**

Előadó: dr. Somosi György

Az eljárás megindítása

A panaszos a lakóháza melletti játszótér működésével kapcsolatos panasszal fordult az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalához. Beadványában a létesítmény kora reggeli és késő esti használatát kifogásolja, ezen kívül azt sérelmezi, hogy több alkalommal fordult az önkormányzathoz, de változás nem történt, leveleire választ sem kapott.

Tekintettel arra, hogy felmerült az egészséges környezethez, valamint a testi és lelki egészséghez való jog sérelmének gyanúja, az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (Ajbt.) 20. § (1) bekezdése alapján a biztos vizsgálatot indított. Ennek során tájékoztatást kértünk Budapest Főváros XVII. Kerület Rákosmente Önkormányzat polgármesterétől a panasszal kapcsolatos álláspontjáról, megtett vagy tervezett intézkedéseiről, a játszótér létesítésének körülményeiről, lakóházaktól való távolságáról, bekerítettségéről, nyitvatartási idejéről, használatának szabályairól (házirendjéről), valamint a panaszos bejelentéseinek kezeléséről.

A körülmények megismerése érdekében munkatársunk megtekintette a helyszínt.

Az érintett alapvető jogok

- az egészséges környezethez való jog: „Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.” [Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdés]
- a testi és lelki egészséghez való jog: „(1) Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez. (2) Az (1) bekezdés szerinti jog érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő.” [Alaptörvény XX. cikk]

Az alkalmazott jogszabályok

- a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény (Kftv.);
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.);
- a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.);
- Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzata Képviselő-testületének a közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről, továbbá a szeszes ital közterületen történő fogyasztásának tilalmáról szóló 28/2013. (VII.11.) önkormányzati rendelete (KÖr.);
- Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzata Képviselő-testületének 4/2014. (II. 20.) önkormányzati rendelete a közterület-felügyeleti feladatok ellátásáról (KFÖr.).

A megállapított tényállás

A panaszos beadványához mellékelte az önkormányzat vezető tisztségviselőinek küldött, 2017. február 21-én kelt levelét, amelyben egyebek mellett a játszótér kora reggeli és késő esti használata miatt emelt szót. Ebben korábbi leveleire is tett utalást, amelyekre nem kapott választ.

Rendelkezésünkre áll egy feladóvevény-másolat, amely szerint 2017. január 24-én is fordult az önkormányzathoz.

A polgármester 2017. március 23-án kelt válaszában¹ arról tájékoztatta a panaszost, hogy a Köszörűs téren felépült játszótér megvalósítását aláírásgyűjtés előzte meg. Mivel az érintett területen hiányzott a kikapcsolódási lehetőség, a városvezetés megígérte, majd 2008 folyamán megépítette és átadta a játszótérrel, amiről a Hírhozó c. újság is beszámolt 2008. november 27-én megjelent 19. számában.² A válasz hivatkozik a KÖr-re, amely egyebek mellett arról is rendelkezik, hogy aki körbekerített és zárt játszótéren vagy sportpályán annak bezárás után tartózkodik, illetve, aki bármilyen időpontban valamilyen épített vagy természeti környezetet - görkorcsolyával, gördeszkával, rollerrel, vagy kerékpárral - veszélyeztet, bírság megfizetésére kötelezhető. Térfigyelő kamera elhelyezését, illetve zajvédő fal létesítését sem a Köszörűs téri, sem más rákosmenti játszótérre nem tervezik. Felhívták a panaszos figyelmét, hogy amennyiben a játszótéren esetlegesen jogsértő magatartást tanúsító fiatalokkal találkozik, forduljon a rendőrséghez, illetve a polgárőrséghez. Az információs táblát, amely arról tájékoztat, hogy a játszótérrel sötétedésig lehet csak igénybe venni és a játszóeszközöket mindenkinek rendeltetésszerűen kell használnia, az önkormányzat megrendelte, gyártása folyamatban van. Végül a polgármester elnézést kért az elmaradt válaszáért.

A panaszos erre reagálva 2017. március 31-én 12 kérdést tett fel, amelyre a június 23-án kelt levélben kapott választ. Ekkor egyebek mellett arról értesítették, hogy a nyitva tartási időről szóló táblákat kihelyezték a játszótéren. A közterület-felügyeletnek nincs kapacitása a tér zárására, megoldást jelenthet, ha szerveződne egy lakóközösségből álló figyelő, vigyázó szolgálat, amely megakadályozhatná a randalírozást és rongálást, illetve a nyitva tartási időn túl, a játszótéren belüli hangoskodás, rongálás esetén a rendőrséghez fordulhatna. A levél hivatkozik a KÖr. korábban már ismertetett pontjára, valamint kitér az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásról szóló 312/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletre, amelynek 1. számú melléklete határozza meg az építési engedély nélkül végezhető építési tevékenységek körét. A melléklet 13. pontja szerint e körbe tartozik a „Park, játszótér, sportpálya megfelelőségi igazolással – vagy 2013. július 1-je után gyártott szerkezetek esetében teljesítménynyilatkozattal – rendelkező műtárgyainak építése, egyéb építési tevékenység végzése.” A játszótérek tisztántartásáról a Rákosmente Kft. keretein belül működő Parkgondnoki Szolgálat gondoskodik, amelynek munkatársai hetente egyszer minden játszótérrel megtisztítanak a szeméttől, valamint az ő kötelességük az esetleges károk bejelentése. A válasz kitért arra is, hogy a játszótér rendeltetésszerű használata során keletkezett zaj miatt a panaszos nem kérhet kártérítést, továbbá zöld növényzet telepítéséről tájékoztatták.

A vizsgálat megállapításai

I. A hatáskör tekintetében

Az Ajb. 18. § (1) bekezdésének b) pontja értelmében az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint helyi önkormányzat tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár (együtt: visszásság), feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási pert – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

A 20. § (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosa a hozzá benyújtott beadvány alapján - a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivétellel - vizsgálatot folytat, és az e törvényben meghatározott intézkedést alkalmazza.

¹ 1-71/2/2017.

² http://www.rakosmente.hu/Libraries/hirhozo_archivum_2008/hirhozo_200819_1127.sflb.ashx

„A Köszörűs téren a szülők nagyon várták az új játszótérrel, még aláírást is gyűjtöttek, különösen a szárazhegyi lakóparkból kopogtattak sokan az önkormányzatnál az ügy érdekében.”

A 28. § (1) bekezdése úgy szól, hogy az alapvető jogok biztosa az általa lefolytatott vizsgálatról jelentést készít, amely tartalmazza a feltárt tényeket, az ezeken alapuló megállapításokat és következtetéseket.

II. Az érintett alapvető jogok tekintetében

1. Az alapvető jogok biztosa egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget az Alaptörvényben kapott mandátumának. Az ombudsmani intézmény megalakulása óta az országgyűlési biztos következetesen, zsinórmértékként támaszkodott az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint – az ombudsmani jogvédelem speciális vonásainak megfelelően – alkalmazta az alapjogkorlátozás alkotmányosságát megítélni hivatott alapjogi tesztek.

Magyarország Alaptörvénye és az Ajbt. hatályba lépésével is követni kívánjuk a fenti gyakorlatot, így míg az Alkotmánybíróság eltérő álláspontokat nem fogalmaz meg, eljárásunk során irányadónak tekintjük a testület eddigi megállapításait. Az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában arra mutatott rá, hogy „az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírói döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni”.

Az Alkotmánybíróság ugyanakkor a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatában azt emelte ki, hogy az adott határozatban vizsgált törvényi rendelkezések esetében már az Alaptörvény Negyedik Módosítása alapján jár el a korábbi alkotmánybírói határozatokban foglaltak felhasználhatóságát illetően. A testület ennek kapcsán elvi élel mondta ki azt, hogy az Alkotmánybíróság a hatályát veszített alkotmánybírói határozat forrásként megjelölésével, a lényegi, az adott ügyben felmerülő alkotmányossági kérdés eldöntéséhez szükséges mértékű és terjedelmű tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozhatja vagy idézheti a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket. Az indokolásnak és alkotmányjogi forrásainak ugyanis a demokratikus jogállamban mindenki számára megismerhetőnek, ellenőrizhetőnek kell lennie, a jogbiztonság igénye az, hogy a döntési megfontolások átláthatóak, követhetők legyenek. A nyilvános érvelés a döntés indokolásának létalapja. A korábbi határozatokban kifejtett érvek felhasználhatóságát az Alkotmánybíróság mindig esetről esetre, a konkrét ügy kontextusában vizsgálja.

2. Az Alaptörvény XXI. cikkében deklarált *egészséges környezethez való jog* értelmezését az Alkotmánybíróság az Alaptörvény alapján is elvégezte, és megállapította, hogy „az Alaptörvény szövege az egészséges környezethez való jog tekintetében megegyezik az Alkotmány szövegével, ezért az egészséges környezethez való jog értelmezése során az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban tett megállapítások is irányadónak tekinthetők.” [3068/2013. (III. 14.) AB határozat]

Az Alkotmánybíróság az egészséges környezethez való jogról szóló alkotmánybírói határozatokat áttekintő 16/2015. (VI. 5.) AB határozatban a 28/1994. (V. 20.) határozatot idézve kiemelte, hogy a „környezetvédelemhez való jog [...] elsősorban önállósult és önmagában vett intézményvédelem, azaz olyan sajátos alapjog, amelynek az objektív, intézményvédelmi oldala túlnyomó és meghatározó. A környezethez való jog az állam környezetvédelemre vonatkozó kötelességei teljesítésének garanciáit emeli az alapjogok szintjére, beleértve a környezet elért védelme korlátozhatóságának feltételeit is. E jog sajátosságai folytán mindazokat a feladatokat, amelyeket másutt alanyi jogok védelmével teljesít az állam, itt törvényi és szervezeti garanciák nyújtásával kell ellátnia.” Az Alkotmánybíróság e határozatában megállapította még, hogy a korábbi alkotmánybírói határozatok „megszilárdították és pontosították az egészséges környezethez való alkotmányos alapjog tartalmát, az addig elért védelmi szintjét, ugyanakkor hangsúlyozták a gazdaság fejlesztése és a környezeti érdek közötti egyensúly (összhang) fontosságát is.”

A már idézett 28/1994. (V. 20.) AB határozat hangsúlyozza azt is, hogy a környezethez való jog az emberi élethez való jog érvényesülésének fizikai feltételeit biztosítja. Mindez a környezethez való jog jogalkotással való védelmének különös, más jogokéhoz képest fokozottan szigorú voltát követeli meg. A környezethez való jog sajátosságaiból következően az állam nem élvez szabadságot abban, hogy a környezet állapotát romlani engedje, vagy a romlás kockázatát megengedje.

3. Az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdése szerint *mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez*, továbbá a (2) bekezdés rögzíti, hogy e jog érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő.

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az egészséghez való jog az Alaptörvény rendelkezései alapján is az emberi méltóság sérthetlenségéből vezetendő le, ezért korábbi értelmezését fenntarthatónak nyilvánította. Megállapította továbbá, hogy „Az egészséghez való alanyi jog az egyén testi és lelki integritását védi, s mint ilyen az ember egészségének megőrzésére szolgál.” Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdését az egészséghez való jog alanyi oldalának, míg a (2) bekezdését az objektív, intézményvédelmi oldalának tekinti. [3132/2013. (VII. 2.) AB határozat]

Az Alaptörvény az egészséges környezethez, valamint az egészséghez való két alapvető jogon keresztül közvetlen kapcsolatot teremt a környezet állapota és az ember testi, lelki egészsége között. Így az ezen alapvető jogokkal kapcsolatos kérdéseket mindig vizsgálni kell az állami szervek környezetvédelmi intézkedések tételére vonatkozó kötelessége oldaláról is.

III. Az ügy érdemében

1. A panasszal érintett játszótér a Köszörűs utca végén, a Tálpatak és a Debercsény utca közötti területen fekszik. Egyik felén gyermekjátékok vannak, a másikon egy kisméretű, három oldalról bekerített palánkos kosárlabda pálya, valamint egy focipálya található. A gyermekjátékok közül a házakhoz legközelebb a homokozó, valamint egy rugós oroszlán és az egyik faépítmény helyezkedik el.

A területet a Tálpatak és a Debercsény utca felé alacsony kerítés határolja, másik két oldalán a szomszédos lakóházak felé magasabb kerítések állnak. Mindkét utcáról billenős rögzítővel ellátott, nem zárható kapun át lehet bejutni a játszótérre.

A kapukon a játszótér rendjéről szóló tájékoztató táblákat helyeztek el. Eszerint a használati idő tavasszal és nyáron 8 órától napnyugtáig, de legfeljebb 20 óráig, ősszel és télen 8 órától napnyugtáig tart. A megjelölt időn kívül a játszótérre bemenni, kerítésen átmászni, ott tartózkodni tilos. A táblákon olvasható továbbá az is, hogy tekintettel kell lenni mások – különösen a közvetlen lakók – nyugalmanak megőrzésére, ezért a játszótér használata során jogszabályba ütköző tevékenységet folytatni, az együttélési szabályokat megszegni tilos. A szabályok be nem tartása esetén hatósági eljárás indul.

A helyszín megtekintésekor a játszótéren elszórt hulladék nem volt.

2. Jogos igény, hogy az állampolgárok saját otthonukban zavartalanul éljenek, pihenésük biztosított legyen, környezetszennyező, egészségkárosító tevékenységtől ne szenvedjenek, ugyanakkor az ipari fejlődés, a megnövekedett motorizáció és egyáltalán a modern korral együtt járó folyamatok, változások miatt a környezeti ártalmak teljesen nem zárhatók ki. Tapasztalataink szerint a területek hasznosítása, különféle infrastrukturális fejlesztések, beruházások gyakran kerülnek szembe a lakosság érdekeivel.

A testi és lelki egészséghez való alapvető jog biztosítására az Alaptörvény egyszerre több eszközt is megjelöl, így például a sportolást és a rendszeres testedzés támogatását, valamint a környezet védelmének biztosítását.

Az egészséges környezethez való jog első megközelítésben az ember egészségét és mint ilyen, a minimalista értelmezést jelenti. A zavartalan környezethez való jog tágabb az egészség szűk, fizikális fogalmánál, de még az emberi szempontokhoz kötődik. Az ember mentális egészsége a központi kérdés, amelynek fenntartásához szorosan hozzákapcsolódik egyebek között a nyugalmi ciklusok időközönkénti beiktatása. Ha e nyugalmi ciklusok, regenerálódási, rekreációs időszakok rövidülnek vagy kiesnek, a mentális egészség veszélyeztetése mellett a fizikális egészség is károsodik, – például a tartós zaj szervi elváltozásokat is okoz –, sőt a társadalmi hatékonyság is csökken.

3. A Mötv. 13. § (1) bekezdése alapján a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen: 1. településfejlesztés, településrendezés; 2. településüzemeltetés, ezen belül közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása; 4. az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások; 11. helyi környezet- és természetvédelem; 15. sport, ifjúsági ügyek.

Általánosságban kijelenthető, hogy a játszóterek, sportpályák létesítése, korszerűsítése olyan intézkedés, amely önmagában nem kifogásolható, sőt, támogatandó. Az önkormányzat a játszótér és a sportpályák kialakításával a testi és lelki egészséghez való jogot hatékonyan és széles társadalmi körben hozzáférhető módon szolgáló létesítményt hozott létre.

Itt jegyezzük meg, hogy a panaszos a kora reggeli mellett a késő esti használatot is sérelmezi. Beadványa szerint „Bejelentést tettem, leírtam a téren folyó garázdaságokat (toi-toi wc felborogatása, sörös üvegek szilánkosra törése, autóval történő beállítás és annak fényében kosárlabdázás, stb.). De ami a szívfájdalmunk, hogy 22 óra után is olyan hanggal vannak a fiatalok, hogy nem tudunk aludni.”

A hozzánk érkezett hasonló tartalmú beadványok alapján úgy tapasztaljuk, hogy a játszóterek – különösen esténként – fiatalok találkozási helyeül is szolgálnak. Ezzel egybevág a kerületi rendőrkapitányság képviselőjének a 2017. május 18-án tartott testületi ülésen elhangzott nyilatkozata, amely szerint „a jó idő beálltával egyre több fiatal jelenik meg a kerületi csoportképző helyeken, a tereken, játszótereken, ahol főleg az esti órákban hangoskodásukkal zavarhatják az ott lakók nyugalmát. Ezeket a csoportképző helyeket a korábbi évekhez hasonlóan a polgárőrséggel együtt ellenőrizzük.”³

Az AJB-669/2016. számú ügyben egy játszótéren kialakított sportpálya használatával kapcsolatos panaszt vizsgáltunk. A panaszost a lakóházától mindössze néhány méterre lévő pályán játsszók hangoskodása zavarta. A jelentésben megállapítottuk, hogy az önkormányzat „Tulajdonosi intézkedésekkel igyekezett a zavaró hatásokat csökkenteni, így meghatározta a nyitvatartási időt, a létesítményt zárják, valamint a Hegyvidéki Rendészet ellenőrzi a zárási rend betartását. A házirendről a bejáratokon elhelyezett információs tábla tájékoztat. (...) A létesítmény házirend szerinti időpontban történő zárását a panasz szempontjából kiemelt fontosságúnak ítéltük. Az önkormányzatnak kötelessége gondoskodni a saját maga által megállapított nyitva tartási idő betartásáról (betartatásáról), az azon túli használat megakadályozásáról, ideértve a nem rendeltetésszerű használatot is.” Ezeket a megállapításokat a most vizsgált ügyben is irányadónak tekintjük.

Immár szabályozott a nyitva tartási idő, amiről a bejáraton elhelyezett tábla tájékoztat. Az ajtókon ugyanakkor csak billenős rögzítő van, a zárszerkezet hiányzik. Az önkormányzatnak a létesítmény zárásával kapcsolatos álláspontja a panaszosnak írt levélből ismerhető meg, eszerint „a közterület-felügyeletnek nincs kapacitása a tér zárására”. A polgármester a lakóközösségből álló figyelő, vigyázó szolgálat megalakításában látja a megoldást,

³http://www.rakosmente.hu/Libraries/KTCS_Jegy%C5%91k%C3%B6nyvek_2017/2017_05_18_KT_jkv.sflb.ashx

amely megakadályozhatná a randalírozást és a rongálást, illetve a lakók a rendőrséghez is fordulhatnak.

4. A polgármesteri válaszlevelek hivatkoznak a KÖr. 7. § (1) bekezdésének b) pontjára, amely szerint megsérti a közösségi együttélés alapvető szabályait, aki körbekerített és zárt játszótér vagy sportpálya területére annak bezárása után bemegy, és ott bent tartózkodik, vagy a játszótér rendjét egyéb módon megsérti. A (3) bekezdés értelmében a közterület-felügyelő az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott szabályt megsértő személlyel szemben helyszíni bírságot szabhat ki.

A KÖr. 7. §-hoz fűzött indokolása úgy szól, hogy „a rendelet büntetni rendeli a természetes és az épített környezet védelmével kapcsolatos szabályszegéseket (...) továbbá a bezárt játszótérre vagy sportpályára történő bemenetelt (...). A rendelet lehetővé tenné, hogy a jogsértőkkel szemben a közterület-felügyelők helyszíni bírságot szabjanak ki.”⁴

A települési önkormányzat a közterületi rend és tisztaság, továbbá az önkormányzati vagyon védelméről közterület-felügyelet vagy közterület-felügyelő útján gondoskodhat.⁵ A felügyelet feladata egyebek mellett a közterületek jogszerű használatának ellenőrzése; a közterület rendjére és tisztaságára vonatkozó jogszabály által tiltott tevékenység megelőzése, megakadályozása, megszakítása, megszüntetése, illetve szankcionálása; közreműködés a közterület, az épített és a természeti környezet védelmében; közreműködés a társadalmi bűnmegelőzési feladatok megvalósításában, a közbiztonság és a közrend védelmében; közreműködés az önkormányzati vagyon védelmében.⁶ A feladatkörében eljáró felügyelő hivatalos személy. A felügyelő a törvényben meghatározott feladatkörében eljárva jogosult és köteles a közterületen ellenőrizni a jogszabályban előírt kötelezettségek megtartását, jogszabálysértés esetén eljárást kezdeményezni vagy az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló törvényben meghatározott intézkedést megtenni.⁷

A Möt. az általános közterület-felügyeleti hatáskör gyakorlását a kerületi önkormányzathoz telepíti.⁸ A KFÖr.⁹ részben megismétli a Kftv. egyes rendelkezéseit, valamint további feladatokat is megállapít.

A KFÖr. az együttműködés tekintetében úgy rendelkezik, hogy a közterület-felügyelet hatékonyabb működésének elősegítése érdekében Rákosmente Önkormányzata és a Polgármesteri Hivatal szerződést köt Budapest Főváros Önkormányzatával és a fővárosi önkormányzati közterület-felügyeleti feladatok ellátását végző szervvel, továbbá a Polgármesteri Hivatal szerződést köt Budapest Főváros Rendőr-főkapitányságával. Ezen kívül Rákosmente Önkormányzata és a Polgármesteri Hivatal szerződést köthet a közbiztonság színvonalának emelése érdekében működő más szervezetekkel, amennyiben az együttműködés elősegíti a közterület-felügyelet hatékonyabb működését.¹⁰

A játszótér nyitva tartási idejének betartatása a közelben lakók érdeke, de álláspontunk szerint az semmiképpen sem lehet a lakosság feladata. A lakók önszerveződő csoportja (a polgármesteri levélben figyelő, vigyázó szolgálat, amely megakadályozhatná a randalírozást és rongálást) semmiféle hatósági jogkörrel nem rendelkezne, fellépése legfeljebb felkérésre, eredménytelenség esetén pedig a közterület-felügyelet, a polgárőrség, vagy a rendőrség értesítésére szorítkozhatna. Egy ilyen lakossági szervezet nem helyettesítheti a közterület-felügyeletet.

Bár az önkormányzat a közösségi együttélés alapvető szabályai megsértésének tekinti, ha valaki körbekerített és zárt játszótér vagy sportpálya területére annak bezárása után bemegy, és ott bent tartózkodik, vagy a játszótér rendjét egyéb módon megsérti, ennek ellenőrzését, betartatását a lakosságra hárítaná.

⁴ www.njt.hu

⁵ Kftv. 1. § (1) bekezdésének a) pontja

⁶ Kftv. 1. § (4) bekezdése

⁷ Kftv. 1. § (5) bekezdése

⁸ Möt. 23. § (5) bekezdésének 4. pontja

⁹ www.njt.hu

¹⁰ KFÖr. 5. §

Megjegyezzük továbbá, hogy a KÖr. alapján az sérti meg a közösségi együttélés alapvető szabályait, aki *körbekerített és zárt* játszótér vagy sportpálya területére annak *bezárása* után bemegy és ott tartózkodik, azaz a létesítménynek körbekerítettnek és zártnak kell lennie, továbbá a tiltott magatartás csak a bezárás után történhet. Egy billenős rögzítővel ellátott, zárszerkezet nélküli ajtó esetén nem beszélhetünk zárhatóságról. A Köszörüs téri játszótér körbekerített, ugyanakkor a zárás nem megoldott, így kérdéses, hogy miként értelmezhető a (be)zárás utáni bemenetel és ezáltal a rendelkezés alkalmazása. Hangsúlyozzuk, hogy a KÖr. kifejezetten a védendő létesítmény bezárását nevesíti.

5. A játszótérek a gyerekek szabad levegőn tartózkodva játszhatnak, mozoghatnak, ami egészséges fejlődésükhöz nélkülözhetetlen. A kellemes időtöltést, zavartalan kikapcsolódást biztosító játszótérek létesítése, fejlesztése mindenképpen támogatandó.

A játszótéri gyermekjátékok és a sportpályák használata szükségképpen különféle zajhatásokkal jár, kiegészülve a gyermekzsivajjal és a sportolás során jelentkező hangoskodással.

A Ptk. 5:23. §-a szerint *a tulajdonos a dolog használata során köteles tartózkodni minden olyan magatartástól, amellyel másokat, különösen a szomszédokat szükségtelenül zavarná, vagy amellyel jogaik gyakorlását veszélyeztetné.* A rendelkezés alkalmazásakor a tulajdonos és mások érdekeinek összemérésére és egyeztetésére van szükség, amelynek során a szükségképpen ellentétes érdekek kiegyenlítése mentén húzható meg a tulajdonos használati jogának korlátja. Kétségtelen, hogy bizonyos mértékű zavarást többnyire mindenkinek el kell viselnie, a túrészi küszöb azonban esetenként eltérő lehet, a zavarás jellegétől, a lakókörnyezet sajátosságaitól és a technikai fejlődés adott állásától függően. A szembenálló érdekek mérlegelése nyomán kialakított érdekegyensúly az a támpont, amelyhez képest a zavarás szükségessége vagy szükségtelensége megállapítható, és amelynek segítségével meghatározható, hogy mi a zavarásnak az a mértéke, amelyet a sérelmet szenvedett még tűrni tartozik.¹¹

Egy önkormányzat ugyanolyan tulajdonos, mint a gazdasági, piaci viszonyok bármelyik más szereplője. Tulajdonosként egyenjogú és egyenrangú a „szomszéd” tulajdonosokkal, tehát rá nézve is irányadó a szükségtelen zavarás és a birtokháborítás tilalma.

A szóban forgó létesítmény egyfajta közösségi színtér, amelynek működése tekintetében törekedni kell a legkisebb zavarás elérésére. Álláspontunk szerint a környéken lakók túrészi kötelezettsége nyitva tartási időben és a rendeltetésszerű használattal összefüggő zajok vonatkozásában áll fenn, ami megfelelő kompromisszumot jelent a közérdek és a méltányolható magánérdek között. Elvárható, hogy az önkormányzat tulajdonosként gondoskodjon a használati időn kívüli bejutás megakadályozásáról, biztonsági és zajvédelmi szempontból megfelelő védelmet nyújtva a környéken lakók számára. Ehhez a nyitva tartási idő meghatározása mellett további intézkedések szükségesek, így a zárhatóság biztosítása és ehhez kapcsolódóan a nyitás-zárás megszervezése, továbbá a kerítés magasítása.

A vizsgálattal érintett alapvető jogok sérelmének veszélyét idézi elő, hogy a létesítmény területére a nyitva tartási időn kívül is be lehet jutni, használata így szinte tetszőleges.

Megjegyezzük, hogy a helyi közrend és közbiztonság fenntartásában a polgárőrség is részt vesz; a polgárőrség és a polgárőri tevékenység szabályai a 2011. évi CLXV. törvény állapítja meg.

6. A panaszos azt is sérelmezte, hogy az önkormányzatnak írt bejelentéseire nem kapott választ. Ezt alátámasztja a 2017. március 23-án kelt levél, amelyben a polgármester elnézést kért az elmaradt válaszáért. A panaszos 2017. március 31-én kelt újabb beadványára pedig csak június 23-án küldtek tájékoztatást.

A tényállás tisztázása érdekében a polgármesternek címzett, 2017. március 31-én kelt megkeresésünkre a június 29-én küldött sürgetést követően kaptuk meg a július 10-én kelt

¹¹ Kommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez
Szerkesztette: Gárdos Péter / Vékás Lajos

válaszlevelet, amely a szeptember 5-én történt postára adás után, szeptember 8-án érkezett meg az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalába. A megkeresésekben feltett kérdéseinkre közvetlenül nem kaptunk választ, az önkormányzat álláspontját a panaszosnak küldött levelekből ismerhettük meg, a létesítmény elhelyezkedéséről pedig a helyszín megtekintése alapján szerezhettünk tudomást.

A késedelmes válaszadások miatt külön intézkedést nem kezdeményezünk, de felhívjuk a figyelmet a lakossági beadványok és az ombudsmani megkeresések határidőben történő érdemi megválaszolásának fontosságára.

Intézkedés

Az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján felkérjük Budapest Főváros XVII. Kerület Rákosmente polgármesterét, hogy az önkormányzat gondoskodjon a játszótér zárhatóságának biztosításáról, a nyitás-zárás megszervezéséről, valamint a kerítés magasításáról annak érdekében, hogy a játszótér területére a nyitva tartási időn kívül ne lehessen bejutni.

Budapest, 2018. *április 11.*

Bándi Gyula

Szécsényi László

